

Антоній Баришевський: "В Україні збільшується аудиторія, яка готова сприймати "складну" музику"

Віктор Сподаренко

5 квітня, 16:31

ZN №1238, 6 квітня — 12 квітня

Антоній Баришевський — володар Гран-прі, Золотих медалей, призів публіки та статусу лауреата понад 20 престижних міжнародних конкурсів.

Соліст Національної філармонії, один з небагатьох піаністів вітчизняної фортепіанної школи, широко знаний у світі, — розповідає про значення Міжнародного конкурсу молодих піаністів пам'яті В.Горовиця.

— Антонію, ви є одним з небагатьох сучасних піаністів України, які підкорили публіку різних концертних залів світу — Франції, Італії, Німеччини, Іспанії, США, Ізраїлю, і цей перелік можна продовжувати. Що стало поштовхом до активного музичного і концертного життя?

— Уже в 12—13 років я хотів стати концертуючим піаністом. Наскільки пам'ятаю, у школі, виконуючи завдання намалювати автопортрет, я "примостив" біля себе рояль і потяг, що їде через усю голову (*усміхається*). Щодо поштовху... Це відбувалося дуже поступово. Усе починалось у дитинстві, зі слів учительки, що "є талант". А далі — багато годин занять за інструментом, потім перші невеличкі шкільні успіхи, перші виступи в філармонії, конкурси тощо.

— Після завершення навчання в Україні ви навчались у Франції в Нормальній школі музики імені Альфреда Корто в Парижі. Яке значення у вашій виконавській кар'єрі має навчання в Парижі і чим відрізняються програми та підходи до підготовки піаніста у Франції й в Україні?

— Основну освітню базу я отримав у Києві (у педагогів А.Сорокіної, Р.Донської, В.Козлова), а в Парижі мав уроки консультаційного характеру. Моїми предметами були лише фах і камерна музика.

Для мене важливішим було саме культурне життя Парижа, концерти в Театрі на Єлисейських полях, Залі Плеєль, Місті Музики, спілкування і зустрічі. Пригадую зустріч із Люком Дебаргом, який, займаючись в аудиторії, настільки захопився сюїтою Баха, що забув увімкнути світло. Або незабутню зустріч на концерті Трифоновна: хтось заходить посеред твору в зал, сідає поруч, і раптом у темряві впізнаєш Марту Аргеріх.

— Ви відвідували майстер-класи і вдосконалювали майстерність у відомих піаністів Альфреда Бренделя, Даниїла Поллака, Лілі Дорфман, кожен з яких пов'язаний із традиціями фортепіанної школи своєї країни — Австрії, США, Ізраїлю. Чим запам'яталися вам ці зустрічі і наскільки цінними для піаніста є такі майстер-класи?

— Альфред Брендель мене вразив своєю енергією в його віці. Іноді почуваєшся старішим за нього. Запам'ятався дуже емоційним, ревним і палким ставленням до виконуваного тексту. Але навряд чи з цього можна чогось навчитися: щоб грати так, як він навчав, треба бути ним... Даниїл Поллак теж педагог не для всіх. Маючи величезні "рахманіновські" руки, він пристосував їх до гри специфічним туше (легендарним *in, in*) і сам вигадав багато різних суто виконавських прийомів, таких як ефектне зривання останніх акордів — наче зриваєш самі клавіші з клавіатури. Але крім цього він занурює учня в текст і спонукає шукати відповіді: чому написано саме так, який глибокий зміст закладено в музиці? Його речитали були для нас одкровенням. Можливо тому, що увесь зовнішній антураж, американський шарм не давали змоги побачити і почути його потужну виконавську сутність.

Лілі Дорфман — це одна з моїх улюблених педагогів. Вона — суцільна пристрасть до музики. Її самовідданість неймовірна. У неї є великий педагогічний хист — щось прометеївське. Передача учневі не тільки знань, а й, що найважливіше, цього вогню робить виконання живим, "повітряним".

— Як відомо, Лілі Дорфман є співзасновницею Літньої музичної академії в Німеччині (ISAM). Чи мали ви можливість співпрацювати із цією академією раніше?

— Так, саме там я й познайомився з Даниїлом Поллаком і Лілі Дорфман, ставши їхнім учнем на майстер-класах.

— 2019 року вже ви матимете можливість давати майстер-клас гри на фортепіано в ISAM у Німеччині, де майбутні студенти повинні підготувати класичну сонату, твір композитора-романтика і сучасний твір. Яка музика найбільше близька особисто вам — твори класиків, романтиків, авангардистів?

— Я не роблю для себе жанрового чи стильового розрізнення, бо є музика, яка мене цікавить і яка не цікавить, — епоха тут має опосередковане значення. Але загалом мені найближча музика романтизму, багато з того, що з'явилось у ХХ столітті і пишеться зараз.

— Як ви формуєте свої концертні програми: це добірка творів, які вам подобаються, чи програма формується для вираження певного концептуального погляду, особистого виконавського маніфесту, що прихований за змістом нотного тексту?

— Зазвичай мої програми складаються з того, що мене цікавить на даний час. Деколи це не пов'язані між собою речі. У моїй виконавській практиці було й кілька концептуальних концертів: один — присвячений темі дзвонів (з музикою від Куперена до Пярта), інший — трьом містам: Відню (перша і друга Віденські школи), Києву (Київський авангард) і Дармштадту (післявоєнний авангард).

— У школі музики імені Альфреда Корто, де ви навчалися у Парижі, проводиться п'ятиденний семінар для виконавців-інструменталістів із подолання сценічного хвилювання. А ви хвилюєтеся перед концертним виступом?

— Насправді хвилювання є завжди. Без нього виконання втрачає певну гостроту. А щодо подолання паніки, то найпростіший спосіб — це просто якомога частіше грати на сцені. Нехай це будуть невеликі аудиторії, закриті виступи перед друзями, але це вже буде досвід і чимдалі більша впевненість у собі.

— А наскільки важливою є музична комунікація виконавця з аудиторією? І чи є відмінності у сприйнятті музичних творів між українською та зарубіжною публікою, наприклад, творів авангардного напрямку?

— Комунікація, безперечно, важлива, але сприйняття залежить часто від публіки конкретного залу. Є публіка, яка готова сприймати "складну" музику, дуже відкрита і зацікавлена, а є більш консервативний сегмент слухачів. В Україні за останні роки збільшилася перша аудиторія і, на противагу їй, коло шанувальників популярної класики. Але ці люди рідко перетинаються. Тому наші філармонійні зали нечасто заповнюються на музику авангардного спрямування, яка теж там має звучати, хоча б у певних пропорціях до класики.

— Серія конкурсних перемог у вашому творчому житті розпочалася 2005 року, коли ви здобули II премію і Спеціальний приз журі "За найкраще виконання твору українського композитора" в Середній групі Міжнародного конкурсу молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця...

— Так, добре пам'ятаю перші американські гастролі після Конкурсу Горовиця. Ямаха-хол, Стейнвей-хол у Нью-Йорку — знайомство з Белою Давидович, яка недорахувала такт пауз у моїй 4-й баладі Шопена, зворушливі концерти для української діаспори в Александрії і ще багато концертів у різних містах. Від конкурсу також був концерт з оркестром у Німеччині, поїздки до "дружньої" на той час Росії і багато іншого. Саме на конкурсі мене вперше почув Маріан Рибіцкі, в якого я згодом навчався в Парижі.

— У квітні відбудуватимуться прослуховування в Середній групі Міжнародного конкурсу Горовиця. Маючи ваш досвід перемог, що би ви побажали учасникам змагань, які прагнуть стати лауреатами?

— Прагнути не лауреатства, а максимально вдало виступити. Думати лише про те, щоб максимально викластись на сцені, сказати щось важливе своєю музикою. Так, своєю! — у сенсі досягнення тієї природності гри, про яку кажуть: "Вона ніби народжувалась під час виконання".

3 досьє

Антоній Баришевський 2007 року закінчив Київську середню спеціалізовану музичну школу ім. М.Лисенка, навчався в Національній музичній академії України ім. П.Чайковського (клас заслуженого артиста України професора В.Козлова), у цьому ж закладі 2015 року закінчив асистентуру-стажування. Навчався в Нормальній школі музики імені Альфреда Корто в Парижі. Брав уроки у майстер-класах у видатних піаністів XX століття — Альфреда Бренделя, Даниїла Поллака, Лілі Дорфман. Є лауреатом понад 20 престижних міжнародних конкурсів.

© 1994–2018

«Зеркало недели. Украина». Все права захищені.
